

Γιατί πρέπει να τελειώνουμε με τα πυρηνικά του Ιράν – Σενάριο για στρατιωτικό χτύπημα πριν να είναι πολύ αργά

Δημοσιεύτηκε στις Τρίτη, 15 Νοεμβρίου 2011 16:07 | Γράφτηκε από τον/την dominique |

81

8

1

131

Αξιολόγηση Χρήστη: / 0

Χειρότερο Καλύτερο

Αξιολόγηση

Eric S. Edelman, Andrew F. Krepinevich Jr. και Evan Braden Montgomery ***

Η έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) της 8ης Νοεμβρίου έθεσε ακόμα περισσότερες αμφιβολίες σχετικά με τους συνεχιζόμενους ισχυρισμούς του Ιράν ότι το πυρηνικό του πρόγραμμα προορίζεται αποκλειστικά για ειρηνική χρήση. Αντί να σταματήσει το εξοπλιστικό του πρόγραμμα το 2003, όπως αναφέρθηκε σε μια αμφιλεγόμενη εκτίμηση της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών των ΗΠΑ το 2007, το Ιράν προφανώς συνέχισε να αναπτύσσει τα επιμέρους στοιχεία που απαιτούνται για την παραγωγή ενός πυρηνικού όπλου, συμπεριλαμβανομένων ενεργοποιητών νητρονίων, που προκαλούν πυρηνικές αλυσιδωτές αντιδράσεις, και σύνθετων εκρηκτικών που απαιτούνται για να κατασκευαστεί μία κεφαλή αρκετά μικρή ώστε να μπορεί να τοποθετηθεί σε έναν βολιτιστικό πύραυλο.

Εν τω μεταξύ, η Τεχεράνη έχει ανοιχτά εργαστεί για την αύξηση των αποθεμάτων σε ουράνιο χαμηλού εμπλουτισμού – ειδικά ουρανίου εμπλουτισμένου κατά 20% – που θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω σε επίπεδο πολεμικής χρήσης. Εάν οι υποψίες του ΙΑΕΑ είναι σωστές, το Ιράν θα μπορούσε να έχει τόσο την τεχνολογία όσο και τα υλικά για να κατασκευάσει πυρηνική βόμβα σε μερικούς μήνες.

Μέχρι σήμερα, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν στηριχθεί σε ένα συνδυασμό μαστίγιου και καρότου για να αποτρέψει το Ιράν από το να προχωρήσει στην πυρηνική ενέργεια. Έκανε πιο αυστηρές τις οικονομικές κυρώσεις εναντίον του καθεστώτος, το απομόνωσε διπλωματικά και πρόσφερε την προοπτική βελτίωσης των σχέσεων με την Τεχεράνη ως αντάλλαγμα την εγκατάλειψη των πυρηνικών της φιλοδοξιών. Τα αποτελέσματα της προσέγγισης αυτής είναι άμεσα εμφανή. Η κύρια εναλλακτική λύση, μια στρατιωτική επιχείρηση εναντίον της πυρηνικής υποδομής του Ιράν, είναι πιθανό να αποδειχθεί εξαιρετικά δαπανηρή και πιθανόν να μην είναι επιτυχημένη. Επιπλέον, με το να επιβραδύνεται η πρόοδος του Ιράν προς το να αποκτήσει ένα πυρηνικό όπλο, με τις κυρώσεις και την απομόνωση κερδίζεται χρόνος για ένα «ιδανικό χτύπημα», όπως μια πιθανή εσωτερική πολιτική αλλαγή που θα φέρει μια πιο μετριοπαθή ιρανική ηγεσία στην εξουσία ή μια προσπάθεια δολιοφθοράς που θα εκτροχιάσει το πυρηνικό πρόγραμμα για το ορατό μέλλον. Δυστυχώς, καμία τέτοια λύση έχει παρουσιαστεί: Το σημερινό ιρανικό καθεστώς έχει παραμείνει στην εξουσία παρά τη λαϊκή αναταραχή και μια συνεχιζόμενη διένεξη μεταξύ του προέδρου και του ανώτατου ηγέτη. Η νέα έκθεση της ΙΑΕΑ δείχνει ότι οι προσπάθειες να διακόψει το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν δεν έχουν μέχρι στιγμής αποφέρει τίποτα. Όλο αυτό το διάστημα, το Ιράν έρχεται όλο και πιο κοντά στο κατώφλι που θα το αναβαθμίσει σε πυρηνική δύναμη.

Ακόμα κι έτσι, η κυβέρνηση των ΗΠΑ θα μπορούσε να επιμείνει στην τωρινή της προσέγγιση, αν πιστεύει ότι ένα πυρηνικά οπλισμένο Ιράν είναι διαχειρίσιμο μέσω ενός συνδυασμού συγκράτησης και αποτροπής. Στην πραγματικότητα, η κυβέρνηση Ομπάμα έχει υποβαθμίσει τα ευρήματα της νέας έκθεσης του ΙΑΕΑ, γεγονός που υποδηλώνει ότι μια αλλαγή στην πολιτική των ΗΠΑ είναι μάλλον απίθανη. Ωστόσο, η άποψη αυτή υποτιμά τις προκλήσεις που οι Ηνωμένες Πολιτείες θα αντιμετωπίσουν μόλις το Ιράν αποκτήσει πυρηνικά όπλα.

Για παράδειγμα, η κυβέρνηση Ομπάμα δεν θα πρέπει να αποκλείσει την πιθανότητα μιας ισραηλινο-ιρανικής πυρηνικής σύγκρουσης. Από την αρχή, η πυρηνική ισορροπία μεταξύ αυτών των δύο ανταγωνιστών θα είναι ασταθής. Εξαιτίας της σημαντικής διαφοράς στο μέγεθος των αντίστοιχων οπλοστασίων τους (το Ιράν θα έχει μια χούφτα πυρηνικών κεφαλών σε σύγκριση με τις κατ'εκτίμηση 100-200 κεφαλές του Ισραήλ), οι δύο πλευρές θα έχουν τεράστια κίνητρα για να κινηθούν πρώτοι σε περίπτωση κρίσης. Το Ισραήλ είναι πιθανόν να πιστέψει ότι θα έχει μόνο λίγο χρόνο εντός του οποίου θα μπορούσε να ξεκινήσει μια πυρηνική επίθεση που θα εξουδετερώσει τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα όπλα του Ιράν και ένα μεγάλο μέρος της πυρηνικής υποδομής του χωρίς η Τεχεράνη να είναι σε θέση να προβεί σε αντίποινα. Από την πλευρά του, το Ιράν θα μπορούσε να αποφασίσει να χρησιμοποιήσει το οπλοστάσιό του, πριν το καταστρέψει το Ισραήλ με μια προληπτική επίθεση. Η απουσία συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και στις δύο πλευρές και ο εξαιρετικά σύντομος χρόνος πτήσης των βαλλιστικών πυραύλων από τη μία χώρα στην άλλη μόνον αυξάνει τον κίνδυνο. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων θα είναι κάτω από τεράστια πίεση να δράσουν γρήγορα.

Πέραν του περιφερειακού πυρηνικού πολέμου, η απόκτηση πυρηνικών όπλων από την Τεχεράνη θα μπορούσε να αποτελέσει καταλύτη για περαιτέρω εξάπλωση των πυρηνικών σε όλη τη Μέση Ανατολή και πέραν αυτής. Λίγοι παρατηρητές έχουν αποτύχει να σημειώσουν ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες αντιμετώπισαν «κακοποιά κράτη» που διαθέτουν πυρηνικά όπλα, όπως η Βόρεια Κορέα, με πολύ διαφορετικό τρόπο από όσο εκείνους που δεν διαθέτουν πυρηνικά, όπως το Ιράκ και η Λιβύη. Εάν το Ιράν γίνει μια πυρηνική δύναμη και οι Ηνωμένες Πολιτείες αντιδράσουν με μια πολιτική περιορισμού, τα πυρηνικά όπλα απλώς θα γίνουν η πιο ελκυστική επιλογή ως ο απόλυτος αποτρεπτικός παράγοντας σε εξωτερική επέμβαση.

Εν τω μεταξύ, οι ανταγωνιστές του Ιράν για περιφερειακή κυριαρχία, όπως η Τουρκία, η Αίγυπτος και η Σαουδική Αραβία, θα μπορούσαν να επιδιώξουν το δικό τους πυρηνικό οπλοστάσιο προκειμένου να αντισταθμίσουν την Τεχεράνη. Ο δρόμος προς την απόκτηση πυρηνικών όπλων είναι γενικά μακρύς και δύσκολος, αλλά τα έθνη αυτά μπορεί να «κόψουν δρόμο». Το Ριάντ, για παράδειγμα, θα μπορούσε να αξιοποιήσει τους στενούς δεσμούς του με την Ισλαμπαμπάντ – που έχει μια ιστορία στην παράνομη διάδοση και ένα ταχέως αναπτυσσόμενο πυρηνικό οπλοστάσιο – για να γίνει πυρηνική δύναμη σχεδόν εν μία νυκτί.

Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, φυσικά, οι Ηνωμένες Πολιτείες κατάφεραν να αποτρέψουν τη χρήση πυρηνικής ενέργειας και να αποθαρρύνουν την εξάπλωσή της αντιτιθέμενες στη Σοβιετική Ένωση και παρέχοντας δεσμεύσεις σχετικά με την ασφάλεια των συμμάχων των ΗΠΑ. Σύμφωνα με την κοινή λογική, μια παρόμοια προσέγγιση θα μπορούσε να λειτουργήσει στη Μέση Ανατολή σήμερα. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο περιπτώσεων, η μεγαλύτερη εκ των οποίων είναι ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν επίσημες δεσμεύσεις της ασφάλειας με τους εταίρους τους σε όλη την Ευρώπη και την Ασία και είχαν αναπτύξει εκατοντάδες χιλιάδες στρατιώτες στο έδαφός τους.

Όσο πιο κοντά φτάνει το Ιράν στο αποκτήσει πυρηνικά όπλα, τόσο λιγότερες επιλογές θα είναι διαθέσιμες για να σταματήσει την πρόοδό του. Την ίδια στιγμή, τα κίνητρα του Ιράν για να υποχωρήσει θα μειώνονται όσο πλησιάζει προς το πυρηνικό κατώφλι. Λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις αυτές, οι Ηνωμένες Πολιτείες αντιμετωπίζουν την δύσκολη απόφαση να χρησιμοποιήσουν στρατιωτική δύναμη σύντομα ώστε να αποτρέψουν το Ιράν από το να γίνει πυρηνική δύναμη, ή να ζήσουν με ένα πυρηνικό Ιράν και το περιφερειακό πυρηνικό “νέφος”.

***** Ο ERIC S. EDELMAN είναι διακεκριμένος συνεργάτης στο Κέντρο Στρατηγικών και Δημοσιονομικών Εκτιμήσεων (Center for Strategic and Budgetary Assessments). Ήταν υφυπουργός Άμυνας αρμόδιος για την χάραξη πολιτικής την περίοδο 2005-09.**

Ο ANDREW F. KREPINEVICH JR. είναι πρόεδρος του Center for Strategic and Budgetary Assessments.

Ο EVAN BRADEN MONTGOMERY είναι ερευνητικός υπότροφος στο Center for Strategic and Budgetary Assessments.

Πρωτότυπο: <http://www.foreignaffairs.com/articles/136655/eric-s-edelman-andrew-f-kr...>

<http://www.foreignaffairs.gr>

gdailynews.wordpress.com